

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

حسن عاشوری لنگرودی

امام صادق علیه السلام
از منظر دانشوران
اهل سنت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق علیه السلام از منظر دانشوران اهل سنت

نویسنده:

حسن عاشوری لنگرودی

ناشر چاپی:

حسن عاشوری لنگرودی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	امام صادق (ع) از منظر دانشوران اهل سنت
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	ابوحنیفه و امام صادق (ع)
۷	مالک بن انس و امام صادق (ع)
۸	ابن شبرمه و امام صادق (ع)
۸	ابن ابی لیلی و امام صادق (ع)
۸	عمرو بن عبید معتزلی و امام صادق (ع)
۹	جاحظ و امام صادق (ع)
۹	عمر بن مقدم و امام صادق (ع)
۹	شهرستانی و امام صادق (ع)
۹	ابن خلکان و امام صادق (ع)
۹	ابن حجر عسقلانی و امام صادق (ع)
۱۰	صاحب سیر اعلام النبلاء و امام صادق (ع)
۱۰	ابن حجر هیتمی و امام صادق (ع)
۱۰	میرعلی هندی و امام صادق (ع)
۱۱	پاورقی
۱۱	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

امام صادق (ع) از منظر دانشوران اهل سنت

مشخصات کتاب

مؤلف: حسن عاشوری لنگرودی

ناشر: حسن عاشوری لنگرودی

مقدمه

درباره‌ی عظمت امام صادق(ع) نه تنها توسط شیعیان به فراوانی سخن گفته شده است، بلکه در این باره جمع کثیری از دانشوران و بزرگان اهل سنت و جماعت لب به سخن گشوده‌اند. پیشوایان مذاهب اهل سنت، عالمان نامدار اسلامی و صاحب نظران زبردست درباره‌ی برجستگی‌های علمی، عملی، اخلاقی، کرامت و عظمت آن امام هدایت، امام جعفر صادق(ع) بسیار سخن گفته‌اند. اینک در این نوشتار به طور گذرا به بیان برخی از این اظهار نظرها و اعترافات می‌پردازیم.

ابوحنیفه و امام صادق (ع)

«نعمان بن ثابت بن زوطی معروف به «ابوحنیفه (۸۰-۱۵۰ه.ق.) پیشوای فرقه‌ی حنفی که از نظر زمانی معاصر با امام صادق(ع) بود، درباره‌ی عظمت امام صادق(ع) اظهارات و اعترافات خوبی دارد. از جمله درباره‌ی آن حضرت گفت: «مارایت افقه من جعفر بن محمد و انه اعلم الامة من فقیه تر و داناتر از جعفر بن محمد ندیده‌ام. او داناترین فرد این امت است. [۱]. در زمان امام صادق(ع) منصور دوانقی، خلیفه‌ی مقتدر عباسی، قدرت سیاسی را در اختیار داشت، او همواره از مجد و عظمت بنی‌علی و بنی‌فاطمه به ویژه امام صادق(ع) رنج می‌برد و برای رهایی از این رنج گاهی ابوحنیفه را تحریک می‌کرد که در برابر امام صادق(ع) بایستد. منصور عباسی او را به عنوان مهم‌ترین دانشوران عصر تکریم می‌کرد تا شاید بتواند بر مجد و عظمت علمی امام جعفر بن محمد(ع) فائق آید. در این رابطه خود ابوحنیفه نقل می‌کند و می‌گوید: «روزی منصور دوانقی کسی را نزد من فرستاد و گفت: ای ابوحنیفه! مردم شیفته‌ی جعفر بن محمد شده‌اند، او در بین مردم از پایگاه اجتماعی وسیعی بهره‌مند است، تو برای این که پایگاه جعفر بن محمد را خنثی کنی و در دید مردم از عظمت او به خصوص از عظمت علمی او بکاهی، چند مساله‌ی پیچیده و غامض را آماده کن و در وقت مناسب از او پرس تا بلکه با ناتوان شدن جعفر بن محمد از پاسخ‌گویی، او را تحقیر نمایی و دیگر، مردم شیفته‌ی او نباشند و از او فاصله بگیرند. در همین رابطه من چهل مساله‌ی مشکل را آماده کردم و در یکی از روزها که منصور در «حیره بود و مرا طلبید، به حضورش رسیدم. همین که وارد شدم، دیدم جعفر بن محمد در سمت راستش نشسته است، وقتی که چشمم به آن حضرت افتاد، آن چنان تحت تاثیر ابهت و عظمت او قرار گرفتم که از توصیف آن عاجزم. با دیدن منصور خلیفه‌ی عباسی آن ابهت به من دست نداد، در حالی که منصور خلیفه‌ی است و خلیفه به جهت این که قدرت سیاسی در اختیارش است باید ابهت داشته باشد. سلام گفتم و اجازه خواستم تا در کنارشان بنشینم. خلیفه با اشاره اجازه داد و در کنارشان نشستیم. آن گاه منصور عباسی به جعفر بن محمد نگاه کرد و گفت: ابو عبدالله! ایشان ابوحنیفه هستند. او پاسخ داد: بلی، او را می‌شناسم. سپس منصور به من نگاهی کرد و گفت: ابوحنیفه! اگر سوالی داری از ابو عبدالله، جعفر بن محمد پرس و با او در میان بگذار. من گفتم: بسیار خوب. فرصت را غنیمت شمردم و چهل مساله‌ای را که از پیش آماده کرده بودم، یکی پس از دیگری با آن حضرت در میان گذاشتم. بعد از بیان هر مساله‌ای، امام صادق(ع) در پاسخ آن بیان می‌فرمود: عقیده‌ی شما در این باره چنین و چنان است، عقیده‌ی علمای مدینه در این مساله این چنین

است و عقیده‌ی ماهم این است. در برخی از مسائل آن حضرت با نظر ما موافق بود و در برخی هم با نظر علمای مدینه موافق بود و گاهی هم با هر دو نظر مخالفت می‌کرد و خودش نظر سومی را انتخاب می‌کرد و بیان می‌داشت. من تمامی چهل سؤال مشکلی را که برگزیده بودم یکی پس از دیگری با او در میان گذاشتم و جعفر بن محمد هم بدین گونه‌ای که بیان شد به جملگی آن‌ها، با متانت تمام و با تسلط خاصی که داشت پاسخ گفت. «سپس ابوحنیفه بیان داشت: «ان اعلم الناس اعلمهم باختلاف الناس» همانا دانشمندترین مردم کسی است که به آراء و نظریه‌های مختلف دانشوران در مسائل علمی احاطه و تسلط داشته باشد.» و چون جعفر بن محمد این احاطه را دارد، بنابر این او داناترین فرد است.» [۲]. همو درباره‌ی عظمت علمی امام صادق (ع) بیان داشت: «لولا جعفر بن محمد ما علم الناس مناسک حجهم.» [۳]. اگر جعفر بن محمد نبود، مردم احکام و مناسک حجشان را نمی‌دانستند.

مالک بن انس و امام صادق (ع)

مالک بن انس (۱۷۹۹۷ ه.ق) یکی از پیشوایان چهارگانه‌ی اهل سنت و جماعت و رئیس فرقه‌ی مالکی است که مدتی افتخار شاگردی امام صادق (ع) نصیب وی شد. [۴] او در باره‌ی عظمت و شخصیت علمی و اخلاقی امام صادق (ع) چنین می‌گوید: «ولقد كنت آتی جعفر بن محمد و كان كثير المزاح و التبس، فاذا ذكر عنده النبي (ص) اخضر و اصفر، و لقد اختلفت اليه زماناً و ما كنت اراه الا على ثلاث خصال: اما مصليا و اما صائما و اما يقرأ القرآن. و ما رايته قط يحدث عن رسول الله (ص) الا على الطهاره و لا يتكلم في مالا- يعنيه و كان من العلماء الزهاد الذين يخشون الله و مارايته قط الا يخرج الوساده من تحته و يجعلها تحتى.» [۵]. «مدتی به حضور جعفر بن محمد می‌رسیدم. آن حضرت اهل مزاح بود. همواره تبسم ملایمی بر لب‌هایش نمایان بود. هنگامی که در محضر آن حضرت نام مبارک رسول گرامی اسلام (ص) به میان می‌آمد، رنگ رخساره‌های جعفر بن محمد به سبزی و سپس به زردی می‌گرایید. در طول مدتی که به خانه‌ی آن حضرت آمد و شد داشتم، او را ندیدم جز این که در یکی از این سه خصلت و سه حالت به سر می‌برد، یا او را در حال نماز خواندن می‌دیدم و یا در حالت روزه‌داری و یا در حالت قرائت قرآن. من ندیدم که جعفر بن محمد بدون وضو و طهارت از رسول خدا (ص) حدیثی نقل کند. من ندیدم که آن حضرت سخنی بی‌فایده و گزاف بگوید. او از عالمان زاهدی بود که از خدا خوف داشت. ترس از خدا سراسر وجودش را فرا گرفته بود. هرگز نشد که به محضرش شرفیاب شوم، جز این که زیراندازی که زیر پای آن حضرت گسترده شده بود، آن را از زیرپایش بر می‌داشت و زیر پای من می‌گستراند.» مالک بن انس درباره‌ی زهد و عبادت و عرفان امام صادق (ع) بیان داشت: به همراه امام صادق (ع) به قصد مکه و برای انجام مناسک حج از مدینه خارج شدیم. به مسجد شجره که میقات مردم مدینه است، رسیدیم. لباس احرام پوشیدیم، در هنگام پوشیدن لباس احرام تلبیه گویی یعنی گفتن: «لبيك اللهم لبيك لازم است. دیگران طبق معمول این ذکر را بر زبان جاری می‌کردند.» مالک می‌گوید: من متوجه امام صادق (ع) شدم، دیدم حال حضرت منقلب است. امام صادق (ع) می‌خواهد لبيك بگوید ولی رنگ رخساره‌اش متغیر می‌شود. هیجانی به امام دست می‌دهد و صدا در گلویش می‌شکند، و چنان کنترل اعصاب خویش را از دست می‌دهد که می‌خواهد بی‌اختیار از مرکب به زمین بیفتد. مالک می‌گوید: من جلو آمدم و گفتم: ای فرزند پیامبر! چاره‌ای نیست این ذکر را باید گفت. هر طوری که شده باید این ذکر را بر زبان جاری ساخت. حضرت فرمود: «یابن ابی‌عامر! کیف اجسر ان اقول لبيك اللهم لبيك و اخشى ان يقول عزوجل لا- لبيك و لا سعديك.» ای پسر ابی‌عامر! چگونه جسارت بورزم و به خود جرات و اجازه بدهم که لبيك بگویم؟ «لبيك گفتن به معنای این است که خداوندا، تو مرا به آن چه می‌خوانی با سرعت تمام اجابت می‌کنم و همواره آماده‌ی انجام آن هستم. با چه اطمینانی با خدای خود این طور گستاخی کنم و خود را بنده‌ی آماده به خدمت معرفی کنم؟! اگر در جوابم گفته شود: «لا لبيك و لا سعديك آن وقت چه کنم؟» [۶]. همو در سخنی دیگر درباره‌ی فضیلت و عظمت امام صادق (ع) می‌گوید: «ما راءت عين و لا سمعت اذن و لا خطر على قلب بشر افضل من جعفر بن محمد» [۷]. هیچ چشمی ندیده

است و هیچ گوشی نشنیده است و به قلب هیچ بشری خطور نکرده است، مردی که با فضیلت تر از جعفر بن محمد باشد. درباره‌ی مالک بن انس نوشته‌اند: «و کان مالک بن انس یستمع من جعفر بن محمد و کثیراً مایذکر من سماعه عنه و ربما قال حدثنی الثقه یعنی.» مالک بن انس از جعفر بن محمد سماع حدیث می‌نمود و بسیار آن چه را که از او سماع می‌کرد، بیان می‌نمود و چه بسا می‌گفت: این حدیث را مرد ثقه به من حدیث کرده است که مرادش جعفر بن محمد بود. [۸]. حسین بن یزید نوفلی می‌گوید: «سمعت مالک بن انس الفقیه یقول والله ما رأت عینی افضل من جعفر بن محمد (ع) زهداً و فضلاً و عباداً و ورعاً. و کنت اقصده فیکرمنی و یقبل علی فقلت له یوماً یا ابن رسول الله ما ثواب من صام یوماً من رجب ایماناً و احتساباً فقال (و کان والله اذا قال صدق) حدثنی ایبه عن جده قال قال رسول الله (ص) من صام یوماً من رجب ایماناً و احتساباً غفر له فقلت له یا ابن رسول الله فی ثواب من صام یوماً من شعبان فقال حدثنی ابی عن ایبه عن جده قال قال رسول الله (ص) من صام یوماً من شعبان ایماناً و احتساباً غفر له.» [۹]. از مالک بن انس فقیه شنیدم که گفت: به خدا سوگند! چشمان من ندید فردی را که از جهت زهد، علم، فضیلت، عبادت و ورع برتر از جعفر بن محمد باشد. من به نزد او می‌رفتم. او با روی باز مرا می‌پذیرفت و گرامی می‌داشت. روزی از او پرسیدم: ای پسر پیامبر! ثواب روزه‌ی ماه رجب چه میزان است؟ او در پاسخ روایتی از پیامبر نقل کرد. به خدا سوگند هرگاه چیزی از کسی نقل کند درست و راست نقل می‌کند. او در پاسخ گفت: پدرم از پدرش و از جدش و از پیامبر نقل کرده است که ثواب روزه‌ی ماه رجب این است که گناهانش بخشیده می‌شود. سپس این پرسش را درباره‌ی روزه‌ی ماه شعبان هم بیان کردم و حضرت همان پاسخ را داد.

ابن شبرمه و امام صادق (ع)

عبدالله بن شبرمه بن طفیل ضبیبی معروف به «ابن شبرمه (۷۲-۱۴۴ ه.ق) قاضی و فقیه نامدار کوفه، درباره‌ی امام صادق (ع) می‌گوید: «ما ذکرنا حدیثاً سمعته من جعفر بن محمد (ع) الا کادان یتصرع له قلبی سمعته یقول حدثنی ابی عن جدی عن رسول الله.» [۱۰] به یاد ندارم حدیثی را از جعفر بن محمد شنیده باشم جز این که در عمق جانم تاثیر گذاشته باشد. از او شنیدم که در نقل حدیث می‌گفت که از پدرم و از جدم و از رسول خدا (ص) این روایت را نقل می‌کنم. همو گفت: «واقسم بالله ما کذب علی ایبه و لا کذب ابوه علی جده و لا کذب جده علی رسول الله.» [۱۱]. به خدا سوگند! نه جعفر بن محمد در نقل روایات از پدرش دروغ می‌گفت و نه پدرش بر جدش دروغ می‌گفت و نه او بر پیامبر (ص). یعنی آنچه که در سلسله‌ی سند روایات جعفر بن محمد وجود دارد جملگی درست است.

ابن ابی لیلی و امام صادق (ع)

شیخ صدوق روایتی نقل می‌کند که محمد بن عبدالرحمان معروف به «ابن ابی لیلی (۷۴-۱۴۸ ه.ق) فقیه، محدث، مفتی و قاضی بنام کوفه نزد امام صادق (ع) رفت و از آن حضرت پرسش‌هایی نمود و پاسخ‌های خوبی شنید. سپس به امام خطاب کرد و عرض نمود: «اشهد انکم حجج الله علی خلقه.» [۱۲]. شهادت می‌دهم که شما حجت‌های خداوندی بر بندگانش هستید.

عمرو بن عبید معتزلی و امام صادق (ع)

«عمرو بن عبید معتزلی به نزد امام جعفر بن محمد (ع) مشرف شد، وقتی رسید این آیه را تلاوت نمود: «الذین یجتنبون کبائر الاثم و الفواحش [۱۳]. سپس ساکت شد. امام صادق (ع) فرمود: چرا ساکت شدی؟ گفت: خواستم که شما از قرآن گناهان کبیره را یکی پس از دیگری برای من بیان نمایید. حضرت شروع کرد و به ترتیب از گناه بزرگ‌تر یکی پس از دیگری را بیان نمود. از بس که

امام خوب و عالی پاسخ عمر و بن عبید را داد که در پایان عمرو بن عبید بی اختیار گریست و فریاد زد: «هلک من قال براءیه و نازعکم فی الفضل و العلوم [۱۴]. هر که به رای خویش سخن بگوید و در فضل و علم با شما منازعه کند، هلاک می‌شود.

جاحظ و امام صادق (ع)

«ابو بحر جاحظ بصری (۱۶۰ - ۲۵۵ ه.ق) که از دانشوران مشهور قرن سوم بود، درباره‌ی امام صادق(ع) بیان داشت: «جعفر بن محمد الذی ملا الدنیا علمه و فقهه و یقال ان اباحنیفه من تلامذته و كذلك سفیان الثوری و حسبک بهما فی هذاالباب». [۱۵]. جعفر بن محمد کسی بود که علم و فقه آن حضرت جهان را پر کرده است و گفته می‌شود که ابوحنیفه و سفیان ثوری از شاگردان او بودند. همین در عظمت علمی آن حضرت کافی است.

عمر بن مقدم و امام صادق (ع)

«عمر بن مقدم از علمای معاصر امام صادق(ع) درباره‌ی آن حضرت می‌گوید: «كنت اذا نظرت الی جعفر بن محمد علمت انه من سلالة النبین و قدراء یته واقفاً عند الجمره یقول سلونی، سلونی». [۱۶]. هنگامی که جعفر بن محمد را می‌دیدم، می‌فهمیدم که او از نسل پیامبران است. خودم دیدم که در جمره‌ی منی ایستاده بود و از مردم می‌خواست که از او پرسند و از علم سرشار او بهره‌مند شوند...

شهرستانی و امام صادق (ع)

ابوالفتح محمد بن ابی القاسم اشعری معروف به «شهرستانی (۴۷۹-۵۴۷ ه.ق) در کتاب گرانسنگ «الملل و النحل درباره‌ی عظمت امام صادق(ع) می‌نویسد: «و هو ذو علم عزیز فی الدین و ادب کامل فی الحکمه و زهر بالغ فی الدنیا و ورع تام عن الشهوات». [۱۷]. امام صادق(ع) در امور و مسایل دینی، از دانشی بی‌پایان و درحکمت، از ادبی کامل و نسبت به امور دنیا و زرق و برق‌های آن، از زهدی نیرومند برخوردار بود و از شهوت‌های نفسانی دوری می‌گزید.

ابن خلکان و امام صادق (ع)

ابن خلکان درباره‌ی امام صادق(ع) می‌نویسد: «احد الائمة الاثنی عشر علی مذهب الامامیه و کان من سادات اهل البیت و لقب بالصادق لصدق مقاله و فضله اشهر من ان یدکر». او یکی از امامان دوازده گانه‌ی امامیه و از بزرگان اهل بیت رسول خدا(ص) بود. به جهت صدق در گفتارش به لقب صادق شهرت یافت و فضل او مشهورتر از آن است که نیازمند به توضیح داشته باشد. ابن خلکان همچنین می‌نویسد: امام صادق(ع) در صنعت کیمیا (شیمی) از مهارت خاصی بهره‌مند بود، ابو موسی جابر بن حیان طرطوسی، شاگرد او بود. جابر کتابی شامل هزار ورق تالیف کرد که تعلیمات جعفر بن صادق را در برداشت و حاوی پانصد رساله بود. [۱۸].

ابن حجر عسقلانی و امام صادق (ع)

شهاب الدین ابوالفضل احمد بن علی مصری شافعی، مشهور به «ابن حجر عسقلانی (۷۷۳-۸۵۲ ه.ق) درباره‌ی امام صادق(ع) می‌گوید: «جعفر بن محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب فقیهی است بسیار راست گفتار». [۱۹]. ابن حجر در کتاب

تهذیب التهذیب از ابی حاتم و او از پدرش نقل می‌کند که درباره‌ی امام صادق(ع) بیان داشت: «لا یساءل عن مثله.» و نیز می‌نویسد: ابن عدی گفته است: «و لجعفر احادیث و نسخ و هو من ثقات الناس... و ذکره ابن حبان فی الثقات و قال کان من سادات اهل البیت فقها و علماً و فضلاً... و قال النسائی فی الجرح و التعذیل ثقه.» [۲۰]. برای جعفر بن محمد احادیث و نسخه‌های بسیار است. او از افراد موثق است. ابن حبان او را در زمره‌ی ثقات قرار داده است و گفته است: جعفر بن محمد از بزرگان اهل بیت رسول خدا(ص) است و از جهت فقه، علم و فضل مقام بالایی دارد. «نسائی در جرح و تعدیل، امام صادق(ع) را از افراد «ثقه معرفی کرده است.

صاحب سیر اعلام النبلاء و امام صادق (ع)

صاحب «سیر اعلام النبلاء» درباره‌ی امام صادق(ع) می‌نویسد: جعفر بن محمد بن علی بن حسین که از فرزندان حسین بن علی ریحانه‌ی رسول خدا(ص) است، یکی از بزرگان است که مادرش «ام فروه دختر قاسم بن محمد بن ابی بکر است و مادر ام فروه «اسماء» دختر عبدالرحمان بن ابی بکر است. به همین جهت است که آن حضرت می‌گفت: من از دو جهت به ابوبکر منتسبم. او بزرگ بنی‌هاشم است. از محضر علمی او افراد بسیاری کسب فیض کردند، از جمله، فرزندش «موسای کاظم»، «یحیی بن سعید انصاری»، «یزید بن عبدالله»، «ابوحنیفه»، «ابان بن تغلب»، «ابن جریح»، «معاویه بن عمار»، «ابن اسحاق»، «سفیان»، «شعبه»، «مالک»، «اسماعیل بن جعفر»، «وهب بن خالد»، «حاتم بن اسماعیل»، «سلیمان بن بلال»، «سفیان بن عیینه»، «حسن بن صالح»، «حسن بن عیاش»، «زهیر بن محمد»، «حفص بن غیاث»، «زید بن حسن»، «انماطی»، «سعید بن سفیان اسلمی»، «عبدالله بن میمون «عبدالعزیز بن عمران زهری»، «عبدالعزیز درآوری»، «عبدالوهاب ثقفی»، «عثمان بن فرقد»، «محمد بن ثابت بنانی»، «محمد بن میمون زعفرانی»، «مسلم زنجی»، «یحیی قطان»، «ابوعاصم نبیل و...» [۲۱]. همو در کتاب «میزان الاعتدال می‌نویسد: جعفر بن محمد یکی از امامان بزرگ است که مقامی بس بزرگ دارد و نیکوکار و صادق است. [۲۲].

ابن حجر هیتمی و امام صادق (ع)

شهاب الدین ابوالعباس، احمد بن بدرالدین شافعی، معروف به «ابن حجر هیتمی (۹۷۴-۹۰۹ ه.ق) در «صواعق المحرقة درباره‌ی امام صادق(ع) می‌نویسد: مردم از آن حضرت دانش‌های بسیاری فرا گرفته‌اند. این علوم و دانش‌ها توسط مسافران به همه جا راه یافت و سرانجام آوازه‌ی جعفر بن محمد در همه جا پیچیده شد. عالمان بزرگی مانند «یحیی بن سعید»، «ابن جریح»، «مالک»، «سفیان ثوری»، «سفیان بن عیینه»، «ابوحنیفه»، «شعبه» و «ایوب سجستانی از او حدیث نقل کرده‌اند. [۲۳].

میر علی هندی و امام صادق (ع)

«میر علی هندی که از علمای نامدار اهل سنت است و در همین دوره‌ی معاصر می‌زیست درباره‌ی عظمت علمی و اخلاقی امام صادق(ع) می‌گوید: آراء و فتاوی دینی تنها نزد سادات و شخصیت‌های فاطمی رنگ فلسفی به خود گرفته بود. گسترش علم در آن زمان، روح بحث و جستجو را برانگیخته بود و بحث‌ها و گفتگوهای فلسفی در همه‌ی اجتماعات رواج یافته بود. شایسته‌ی ذکر است که رهبری این حرکت فکری را حوزه‌ی علمی‌ای که در مدینه شکوفا شده بود، بر عهده داشت. ابن حوزة را نبیره‌ی علی بن ابی طالب(ع) به نام امام جعفر که «صادق لقب داشت، تاسیس کرده بود. او پژوهشگری فعال و متفکری بزرگ بود و با علوم آن عصر به خوبی آشنایی داشت و نخستین کسی بود که مدارس فلسفی اصلی را در اسلام تاسیس کرد. در مجالس درس او تنها کسانی که بعدها مذاهب فقهی را تاسیس کردند، شرکت نمی‌کردند بلکه فلاسفه و طلاب فلسفه از مناطق دور دست در آن حاضر می‌شدند. «حسن بصری موسس مکتب فلسفی «بصره و «واصل بن عطا» موسس مذهب «معتزله»، از شاگردان او بودند که از زلال

چشمه‌ی دانش او سیراب می‌شدند. [۲۴].

پاورقی

- [۱] شمس الدین ذهبی، سیر اعلام النبلاء، ج ۶، ص ۲۵۷؛ تاریخ‌الکبیر، ج ۲، ص ۱۹۹ و ۱۹۸، ح ۲۱۸۳.
- [۲] سیر اعلام النبلاء، ج ۶، ص ۲۵۸؛ بحار الانوار، ج ۴۷، ص ۲۱۷.
- [۳] شیخ صدوق، من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۵۱۹، طبع قم، نشر اسلامی.
- [۴] سیر اعلام النبلاء، ج ۶، ص ۲۵۶.
- [۵] ابن تیمیه، التوسل و الوسيله، ص ۵۲؛ جعفریان، حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، ص ۳۲۷.
- [۶] شیخ صدوق، امالی، ص ۱۴۳، ح ۳.
- [۷] شهید مطهری، سیری در سیره‌ی ائمه اطهار (ع)، ص ۱۴۹.
- [۸] شرح الاخبار فی فضایل الائمه اطهار، ج ۳، ص ۲۹۹، ح ۱۲۰۳.
- [۹] امالی صدوق، ص ۴۳۵ و ۴۳۶، ح ۲.
- [۱۰] همان، ص ۳۴۳، ح ۱۶.
- [۱۱] همان، ص ۳۴۳، ح ۱۶.
- [۱۲] من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۸۸، ح ۵۶۹.
- [۱۳] سوره نجم، آیه ۳۲.
- [۱۴] کلینی، کافی، ج ۲، ص ۲۸۷-۲۸۵.
- [۱۵] رسائل جاحظ، ص ۱۰۶؛ حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، ص ۳۲۸.
- [۱۶] سیر اعلام النبلاء، ج ۶، ص ۲۵۷.
- [۱۷] الملل و النحل، ج ۱، ص ۱۴۷؛ حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، ص ۳۳۰.
- [۱۸] وفيات الاعیان، ج ۱، ص ۳۲۷؛ سیره‌ی پیشوا، ص ۳۵۳؛ حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، ص ۳۳۰.
- [۱۹] تقریب التهذیب، ص ۶۸.
- [۲۰] تهذیب التهذیب، ج ۲، ص ۱۰۴.
- [۲۱] سیر اعلام النبلاء، ج ۶، ص ۲۵۵ و ۲۵۶.
- [۲۲] لغت نامه دهخدا، ج ۹، ص ۱۳۰-۳۲۳.
- [۲۳] الصواعق المحرقة، ص ۲۰۱.
- [۲۴] مختصر تاریخ العرب، ص ۱۹۳؛ سیره‌ی پیشوایان، ص ۳۵۲.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی

آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور
کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده ولی
جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل
و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق
روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-
۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید
ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده
است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار
شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است،
هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی
اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهایی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از
پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال،
خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی
همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش
از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند
آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

